

Helsingin vammaisneuvoston kokous (3/2022)

Aika: Tiistai 15.3.2022 klo 14.00 – 16.30.

Paikka: Kaupunginvaltuuston kokoussali, kaupungintalo 2. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11-13, Helsinki.

Läsnä jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Marja Kaitaniemi (etänä) puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos, kokouksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja (Vihreät)
Jari Mönkkönen (Kok.)
Katja Bärblom (SDP)
Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen Helsingin Kuuloyhdistys ry
Veera Florica-Rajala Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Markku Poikela Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen 2. varapj. Kehitysvammatuki 57 ry
Jan Huopainen Helsingin ja Uudenmaan neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Päivi Seila Mielenterveysyhdistys HELMI ry
~~Pauliina Lampinen Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr~~
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Mari Kontio Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula (etänä) Kaupunkiympäristö
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika
Tuomo Ratinen Sosiaali- ja terveystoimi
~~Riikka Henriksson~~/Stina Högnabba (etänä) Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

Titta Reunanen vuorovaikutuspäällikkö, kaupunginkanslia
Outi Paulig vanhusneuvoston sihteeri, suunnittelija, kaupunginkanslia

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen vammaisasiamies, kaupunginkanslia

Vierailijat: Daniel Sazonov, apulaispormestari, Helsingin kaupunki (kohta 5)
Anne Ojanen, (etäyhteydellä) projektipäällikkö, Tulevaisuuden sote-keskus –hanke ja
Annika Kabata, projektisuunnittelija, Sosiaali- ja terveystoimialan osallisuus ja
vuorovaikutus. (kohta 6 ja 7)

1. Kokouksen avaaminen

Vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Kristiina Karhos toivotti kaikki tervetulleiksi ja avasi kokouksen klo 14.00.

2. Osallistujien toteaminen
Todettiin osallistujat.

3. Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.

4. Muistion hyväksyminen
Edellisen kokouksen [muistio](#) merkittiin tiedoksi.

Kokouksen sote-teeman osuuden striimaus [Helsinki-kanavalle](#) alkoi klo 14.05.

5. Apulaispormestari Daniel Sazonov vierailee

Apulaispormestari Sazonovin piti avauspuheenvuoron Helsingin sote-uudistuksen erillisratkaisun valmistelusta. Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen [kokonaisrahoitus](#) on tulossa vuoden 2023 alusta valtiolta, joka edellyttää näiden palvelujen rahoituksen, hallinnon ja ohjauksen eriyttämistä Helsingin kaupungin järjestelmistä. Vammaisneuvosto kävi keskustelua esittämällä kysymyksiä sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Daniel Sazonoville.

[Vammaisneuvosto esitti kysymyksiä](#) (liite) mm. vammaisneuvoston ja vammaisjärjestöjen osallistamisesta sote-uudistuksen valmistelussa, jokaiselle tarkoituksenmukaisista yksilöllisistä apuvälineistä ja lääkinällisestä kuntoutuksesta, vähävaraisten ihmisten täydentävästä toimeentulosta, vammaissosiaalityön riittävästä resursseista, henkilökohtaisen avun palvelusetelistä ja yhteiskehittämisestä, vammaispalvelujen verkkosivujen kehittämisen kiirehtimisestä, vammaisjärjestöjen avustamisesta, vammaisten asumisyksiköiden johtamisesta sekä kehitysvammaisten tarpeiden huomioinnista kuljetuspalveluissa. Vammaisneuvoston esittämät kysymykset ja niiden taustat liitteenä.

6. Ajankohtaista Tulevaisuuden sote-keskuksessa

Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä sote-uudistuksessa. [Ajankohtaista tulevaisuuden sote-keskuksessa](#) -esityksestä kertoi Anne Ojanen, projektipäällikkö (etäyhteydellä) Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeesta. Uudistusta ohjaavat valtakunnalliset tavoitteet. Keskeisenä on mm. uuden HUS-perussopimuksen valmistelu sekä kehitysvammaisten palvelujen Uudenmaan tasoisen yhteistyön suunnittelu ja kehittäminen. Parhaillaan valmistellaan myös sosiaali- ja terveys- ja pelastuspalvelujen palvelustrategiaa. Kehittämistä integroidaan osaksi perustoimintaa.

Lisäksi kaupungin [vammaistyön tavoitteita ja toimintaa 2022](#) esitteli vammaisten työ- ja päivätoiminnan päällikkö Tuomo Ratinen sosiaali- ja terveystoimialalta. Vammaisten kaupunkilaisten palveluissa peruspalvelujen toimivuus ovat ensisijaista, vammaispalvelut ovat sosiaalipalveluja täydentäviä erikoispalveluja. Neuvonta- ja ohjauspalveluja kehitetään sekä vammaispalvelujen palvelujen järjestämisen suunnitelmaa ja organisointia valmistellaan suhteessa sote-palvelujen uudistukseen ja uudistuvaan lainsäädäntöön. Työkykyisempi Stadi -hanke on esitellyssä huhtikuun vammaisneuvoston kokouksessa.

Neuvoston jäsenet olivat tutustuneet 2.3.2022 [Kaupunginvaltuuston infotilaisuuteen sote-uudistuksen](#) kokonaisuudesta.

7. Soten osallistumiskanavat ja ajankohtaiset osallisuuden kuulumiset

Sosiaali- ja terveystoimen osallisuuden ja vuorovaikutuksen erityissuunnittelija Annika Kabata esitteli [sote-toimiala osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja](#). Kaupunkilaiset antavat paljon palautetta palvelujen saatavuudesta, toteutuksesta ja henkilöstöstä. Palautekanavien lisäksi on toimipisteissä pikapalaute-laitteita, chat-keskustelubotit, palautelaatikot, kyselyt, asiakasraadit, palaute Maisan asiakasportaalin kautta sekä tekstiviestipalaute.

Kaupunkitasoinen [osallistu.helsinki](#) –sivusto parantaa osallisuustiedon löydettävyyttä, kerrotaan osallistumisen vaikutuksista ja tuloksista. Hel.fi -kaupungin verkkosivujen kehittämiseen on osallistunut laaja virtuaalinen kehittäjäyhteisö. Monissa palveluissa on asiakasraateja ja terveysasemilla alueellisia raateja. Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksessa toimii digitaalinen asiakasyhteisö.

Lisätietoa löytyy mm. [Katsaus soten asiakaskokemukseen 2021](#) sekä [Osallistu ja vaikuta](#) -sivustolta.

Keskustelussa vammaisneuvosto painotti, että osallistumisen edellytyksenä tulee toteuttaa ja varmistaa osallistumisen saavutettavuus ja esteettömyys. Esimerkiksi kaupungin asukastilaisuudet pitää järjestää saavutettavasti, joissa osallistetaan, eli mahdollistetaan myös eri tavoin vammaisten kaupunkilaisten osallistuminen järjestämällä tilaisuuksiin esim. kirjoitustulkkaukset ja viittomakielen tulkkaukset. Vammaisneuvosto osallistuu syksyllä esteettömien ja saavutettavien tapahtumien suunnitteluohjeen valmisteluun.

Vammaisneuvosto muistutti osallisuuden olevan keskeinen YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen tavoite, samoin kaupunkistrategiassa puhutaan vammaisten ihmisten osallistamisesta ja osallisuuden varmistamisesta. Vammaisneuvosto seuraa, miten osallisuutta konkretisoidaan ja toteutetaan kaupungin eri toimialoilla ja aktiivisesti saadaan eri tavoin vammaisia kaupunkilaisia osallistumaan kaupungin perus osallistumismuotoihin. Myös käytettyjen kyselyjen saavutettavuus tulee varmistaa.

Vammaisneuvosto kiitti kaupungin saavutettavuusohjetta, jonka ohjeistusta esim. PowerPoint-esitysten saavutettavuudesta kannattaa sotenkin hyödyntää. Vammaisneuvosto kiitti myös Maisa-asiakasportaalin tarjoamasta nopeasta ja toimivasta yhteydenpidon kanavasta.

Striimaus Helsinki-kanavalle päättyi klo 16.

8. Vammaisneuvoston kommentti/kannanotto

Vammaisneuvosto keskusteli ja hyväksyi vammaisneuvoston [kommentit henkilökohtaisen avun palvelusetelin sääntökirjan luonnokseen](#). Kommentti oli pyydetty lähettämään 18.3. mennessä vammaispalvelujen ostopalveluihin.

9. Vammaisneuvoston lausunto vammaispalvelulain uudistuksesta

Vammaisneuvosto keskusteli ja hyväksyi kommenttien lisäyksen jälkeen vammaisneuvoston valmisteleman, lausuntopalvelun kysymyspohjalle kootun [lausunnon vammaispalvelulain uudistuksesta](#). Lausunto oli pyydetty lähettämään kaupunginhallitukselle 17.3. mennessä.

10. Osallistumiset

Vammaisasiamies Tiina Lappalainen on osallistumassa kevään 2022 aikana perustettavan erityisuimakortti-työryhmän työskentelyyn. Työryhmä valmistelee

erityisuimakortin myöntämisen kriteereitä koskevan esityksen kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnalle.

Veera Florica Rajala osallistui 3.3. HSL:n nykyisen vyöhykemallin mahdollista muuttamista sekä muutamaa uutta lipputuotetta koskevaan työpajaan.

11. Muut asiat

Kulttuurin ja vapaa-ajantoimialan maahanmuuton asiantuntija Tiina Larva kertoi toimialan vapaaehtoistoiminnan tiimin aloittamasta Ukrainan kriisiin liittyvästä kaupungin ja järjestöjen yhteistyön ja avun koordinoinnista. Ukrainan sodan aiheuttaman pakolaisten joukossa voi olla myös ihmisiä, joilla on erilaisia toimintakyvyn rajoitteita. Vammaisjärjestöjen tarjoamasta tuesta ja asiantuntemuksesta kannattaa kertoa yhteystiedot Tiina Larvalle: tiina.larva(a)hel.fi.

Vammaisneuvosto toi esiin, että hätä- ja poikkeustilanteiden varautumisjärjestelmät tulee toimia myös eri tavoin vammaisten ihmisten kannalta. Esim. keskushälytyslaitteiden äänitestaukset tulee kuulua myös huonokuuloisille ja väestösuojien tulee olla esteettömiä. Valtakunnallinen Vammaisfoorumi nostaa asiaa esiin viestissään Sisäministeriölle.

Lyhyet terveiset vammaisneuvoston teemaryhmien työskentelystä

- o Esteettömyysteemaryhmän seuraava kokoontuminen on ti 5.4. klo 17-18.30.
- o Digi-saavutettavuusteemaryhmän seuraava palaveri on pe 1.4. klo 13–15.
- o Sote-palvelujen teemaryhmä. Edellisessä laajennetussa kokoontumisessa 7.3. keskusteltiin vammaispalvelulain uudistuksesta annettavasta lausunnosta.

12. Tiedotusasiat

Vammaisneuvostolle on myönnetty vuoden 2022 toimintaan 10 000 euroa. [Linkki hallintojohtajan päätökseen.](#)

13. Seuraava kokous

Vammaisneuvoston seuraava kokous on ti 12.4.2022. (ennen kokousta vammaisneuvoston valokuvaus)

14. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Kristiina Karhos kiitti kaikkia ja päätti kokouksen klo 16.36.

Vakuudeksi

Kristiina Karhos, vpj
kokouksen puheenjohtaja
kristiina.karhos@gmail.com

Tiina Lappalainen
sihteeri, vammaisasiamies
tiina.lappalainen@hel.fi

Liitteet:

- Vammaisneuvoston 15.2. kokouksen [muistio](#)
- Vammaisneuvoston etukäteen apulaispormestari Sazonoville lähettämät kysymykset ja kysymysten taustat
- Ajankohtaista tulevaisuuden sote-keskuksessa. + Vammaistyön tavoitteet 2022.
- Soten osallistumiskanavat ja ajankohtaiset osallisuuden kuulumiset (esitys tulossa).
- Vammaisneuvoston kommentit henkilökohtaisen avun palvelusetelin sääntökirjan luonnokseen.
- Vammaispalvelulain uudistuksen lausunto kysymyspohjalla